

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการ ดำเนินการวิจัยไว้ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้าง ความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น ธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้วิธีการวิจัยเชิง คุณภาพ

1. แหล่งข้อมูล
2. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อ

สร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1. แหล่งข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร (Secondary sources) ได้แก่ กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์การสอบสวน การอำนวยความสะดวกทางอาญา การอำนวยความสะดวกทางแพ่ง หนังสือสั่งการ ที่ นร0206/218 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2541 เรื่อง การอำนวยความสะดวกด้าน การรับเรื่องราวร้องทุกข์ กล่าวโทษและแจ้งเบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย การอำนวยความสะดวกด้านการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน คู่มือการปฏิบัติงานอำนวยความสะดวก เอกสารวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 บุคคล (Man) ได้แก่ บุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากร คือ บุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 160 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Bonllen (1989 : 268 ; อ้างใน นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 54) กำหนดว่าข้อมูลในการวิเคราะห์โมเดลลิสม์ การพิจารณาขนาดกลุ่มตัวอย่างควรพิจารณาควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าถ้ามีจำนวนมากควรจะต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นด้วย ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎของลินเดอร์แมน มีเรินดา และ โกลด์ ที่ว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรวัดได้ควรจะเป็น 20 : 1 (Linderman, Merenda & Gold. 1980 : 163 ; อ้างใน นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 54) ในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรวัดได้จำนวน 8 ตัวแปร จึงประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามข้อกำหนดนี้ได้ 160 คน

2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เรียกว่า ระดับชั้นหรือชั้นภูมิ แล้วสุ่มหน่วยตัวอย่างจากทุกระดับชั้น จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) เอาหน่วยตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มระดับชั้นตามจำนวนสัดส่วนที่กำหนดตามตัวอย่าง ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรฝ่ายปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดร้อยเอ็ด

ที่ทำการปกครองจังหวัด/ อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ร้อยเอ็ด	33	24
เมือง	14	10
เกษตรวิสัย	11	8
จตุรพักตรพิมาน	9	7
ธวัชบุรี	9	7
พนมไพร	9	7
โพนทอง	11	8
เสลภูมิ	8	6
สุวรรณภูมิ	11	8
อาจสามารถ	11	8
ปทุมรัตน์	9	7
หนองพอก	9	7
เมืองสรวง	7	5
โพธิ์ชัย	9	7
โพนทราย	9	7
เมยวดี	6	4
ศรีสมเด็จ	8	6
จังหาร	10	7
เสิงขี้	8	6
หนองฮี	8	6
ทุ่งเขาหลวง	7	7
รวม	216	160

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน เพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง คือ

3.1.1 ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม

3.1.2 ปัจจัยด้านสถานการณ์ในการทำงาน

3.1.3 ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดี

3.1.4 ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1.5 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม

3.1.6 ตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงเหตุและผล คือ

3.1.7 ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น

ธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

3.1.8 ปัจจัยด้านค่านิยมทางวัตถุ

3.2 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ คือ พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับใช้และพัฒนาเครื่องมือมาจากแบบสอบถามที่นักวิชาการได้ทำการศึกษาไว้แล้ว และนำเครื่องมือวัดนั้นมาปรับข้อความบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่ศึกษาในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมและให้คำแนะนำจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคลากรฝ่ายปกครอง คือ อายุ ระดับการศึกษา สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพราชการ โดยให้เลือกคำตอบที่มีอยู่แล้ว และเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ แบบ

วัดกลุ่มสถานการณ์และแบบวัดสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับของปัจจัย มีจำนวนทั้งหมด 123 ข้อ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม	จำนวน	5 ข้อ
2. ปัจจัยด้านสถานการณ์ในการทำงาน	จำนวน	15 ข้อ
3. ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดี	จำนวน	12 ข้อ
4. ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน	12 ข้อ
5. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	จำนวน	18 ข้อ
6. ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตาม		

หลักธรรมาภิบาล

	จำนวน	23 ข้อ
7. ปัจจัยด้านค่านิยมทางวัตถุ	จำนวน	15 ข้อ
8. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตาม		

หลักธรรมาภิบาล

จำนวน 23 ข้อ

4.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

4.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดโครงสร้างของเนื้อหา และสร้างเครื่องมือในการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมตามโครงสร้างเนื้อหาในการวิจัย

4.2.3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือวัดทุกฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครองที่นำมาศึกษาทั้ง 8 ปัจจัยนั้น เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการ มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ใช้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษาว่ามี

ความเหมาะสมและสื่อความหมายที่ต้องการจะสอบถามหรือไม่ โดยผู้รอบรู้หรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนคือ

- 1) ผศ.พรชัย ศรีสารคาม ตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม (ปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษารัฐประศาสนศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ภาษา
- 2) ดร.ชรัส บุญณสะ ตำแหน่งปลัดจังหวัดสระบุรี วุฒิการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา บริหารการศึกษาคณะคุณวุฒิบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวิจัย
- 3) ดร.ธัญยาภรณ์ พาพลงาม ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายมาตรฐานวิชาการ วุฒิการศึกษา ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ภาษา
- 4) ดร.ไพโรจน์ เพชรสังหาร ตำแหน่งวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ภาษา
- 5) ดร.พัฒนา นุศรีอิน ตำแหน่งเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์การพัฒนากุมิภาค ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

หรือไม่

-1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเลือกข้อคำถามที่ครอบคลุมตามเนื้อหาและโครงสร้าง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบเมื่อพิจารณาค่าคะแนนความสอดคล้องรายข้อในการแสดงพฤติกรรมแต่ละปัจจัยพบว่า ข้อคำถามทั้งหมด มีค่าคะแนน IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จึงอนุมานได้ว่าข้อ

คำถามในการแสดงพฤติกรรมในแต่ละข้อมีความสอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาของปัจจัยที่ต้องการศึกษา

4.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับบุคลากรฝ่ายปกครองของจังหวัดมหาสารคามซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 144)

4.2.5 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค (Item-Total Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามด้านนั้น เลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ .20 ถึง 1 (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 146)

4.2.6 นำข้อที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, Lee Josphen. 1970 : 161)

4.2.7 จากนั้นนำข้อมูลที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จนได้รับความเห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังนายอำเภอทุกอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด และไปยังปลัดจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรฝ่ายปกครองในศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากปลัดจังหวัดร้อยเอ็ดและนายอำเภอทุกอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานกับปลัดจังหวัดร้อยเอ็ดและนายอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

6.1 การจัดกระทำข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

6.1.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบของเครื่องมือในแต่ละชุด โดยคัดลอกข้อมูล ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์

6.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือการวิจัยแต่ละชุด ในรูปแบบรหัส (Coding Form)

6.1.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness : SK) ค่าความโด่ง (Kurtosis : KU) ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการพัฒนาแบบจำลองเพื่อทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร ซึ่งในงานวิจัยนี้กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ ค่า SK และ KU ต้องไม่เกิน 1.96 (สุภมาส อังคุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณนา และ รัชนีกุล ภิญญา นุวัฒน์. 2550 : 84) แสดงให้เห็นว่ายอดของโค้งข้อมูลทั้งหมดต้องมีการกระจายเป็นโค้งปกติ จึงจะนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการทำงานอันวยความเป็นธรรมภายใต้หลักบริหารทศธรรมของบุคลากรฝ่ายปกครอง โดยการตรวจสอบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจและระบุองค์ประกอบ (Exploratory Factor Analysis : EFA) หลังจากที่ผู้วิจัยเตรียมเมทริกซ์ (Matrix)

สหสัมพันธ์แล้ว จะทำการสกัดองค์ประกอบ หมุนแกน และกำหนดองค์ประกอบเพื่อพิจารณา ค่าความสัมพันธ์ ซึ่งค่าความสัมพันธ์นั้น Correlation Matrix ต้องไม่น้อยกว่า 0.30 ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy หรือ KMO ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 และค่า Bartlett's Test of Sphericity ต้องมีนัยสำคัญ แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ (สุกามาส อังสุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนีกุล วิทยุวิทยุภาณุวัฒน์, 2550 : 84)

2.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลอง (Goodness - of - fit Measure) เพื่อศึกษาภาพรวมของแบบจำลองว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด ผู้วิจัย ใช้การยืนยันองค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis : CFA) โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบทฤษฎีว่าองค์ประกอบที่สนใจประกอบด้วยตัวแปรที่วัดจริงหรือไม่ ดังนี้ (Bollen. 2550 : 97)

2.2.1 ต้องยอมรับสมมติฐานว่า $H_0: \sum : \sum (\theta)$ ต้องการให้ P-value มีค่ามากกว่า .05

2.2.2 ค่าไค - สแควร์ (Chi - square) ทหารด้วยองศาอิสระหรือ df ต้องไม่เกิน 2

2.2.3 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual : RMR) ต้องมีค่าน้อยกว่า 0.05

2.2.4 ค่า Largest Standardize Residual ต้องไม่เกิน 2

2.2.5 Q - Plot ต้องมีความชันมากกว่าแนวทแยง

2.2.6 ค่าการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้อง (Comparative Fit Index : CFI) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of fit index : AGFI) ต้องมีมาตั้งแต่ 0.9 - 1.00

3. การประเมินโมเดลการวัด

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความกลมกลืนในผลลัพธ์ที่เป็น ส่วนประกอบสำคัญของแบบจำลองภายหลังจากการประเมินความกลมกลืนของแบบจำลองใน ภาพรวมแล้ว จะตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละส่วนว่ามีความถูกต้องและอธิบายได้อย่าง สมเหตุสมผลหรือไม่ การตรวจสอบนี้ทำให้ทราบว่าแบบจำลองมีความหมายกลมกลืนกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างแท้จริงหรือไม่ ในแต่ละส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในงานวิจัย

จะทำการประเมินโมเดลการวัดครั้งนี้ (สุภามาต อังสุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณนา และรัชณีกุล ภิญ โยญาณวัฒน์. 2550 : 180)

3.1 ตรวจสอบความเที่ยงของตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (Squared Multiple Correlation : R^2) ซึ่งค่าสถิติที่มีค่าสูง แสดงว่าแบบจำลองมีความเที่ยงตรง แต่ถ้าค่าสถิติมีค่าน้อย แสดงว่าแบบจำลองมีความเที่ยงตรงน้อยไม่มีประสิทธิภาพซึ่ง R^2 ต้องมากกว่า 0.05

3.2 ตรวจสอบความเที่ยงของตัวแปรแทน (P_c) มีค่ามากกว่า 0.6

3.3 ตรวจสอบค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดไว้ (P_c) มีค่ามากกว่า 0.5

4. การปรับโมเดล (Model Modification) หากโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จะพิจารณาจากโมเดลที่มีค่า MI (Modification Index) มากที่สุด ซึ่งโมเดลที่มีค่า MI มากกว่า 3.84 ถือว่ามาก จะพิจารณาจากเมตริกซ์ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardize Residual) ที่มากกว่า 2.58 ควรเพิ่มพารามิเตอร์นั้นแล้ววิเคราะห์ใหม่ แต่ถ้าน้อยกว่า -2.58 จะพิจารณาตัดเส้นนั้นออกจากโมเดลแล้ววิเคราะห์ใหม่ (Diamantopoulos and Siguaw. 2000 : 42)

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเส้นทางอิทธิพลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครองทั้งอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม เพื่อนำไปสู่การวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1. แหล่งข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร (Secondary sources) ได้แก่ กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์การสอบสวน การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมทางอาญา การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมทางแพ่ง หนังสือสั่งการ ที่ นร0206/218 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2541 เรื่อง การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมด้านการรับเรื่องราวร้องทุกข์ กล่าวโทษและแจ้งเบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย การอำนวยความสะดวกด้านการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน คู่มือการปฏิบัติงาน

อำนวยความสะดวกเป็นธรรม เอกสารวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรม
การทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 บุคคล (Man) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และตัวแทนประชาชนผู้ได้รับ
ผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล
จำนวน 40 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้าง
รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของ
บุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายได้แก่ ปลัด
จังหวัด นายอำเภอ นักวิชาการ และประชาชนชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นตัวแทนประชาชน
ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลัก
ธรรมาภิบาล จำนวน 40 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการ
ทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครองโดยนำผลจาก
การวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างในการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ
(Workshops) พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
ฝ่ายปกครอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และตัวแทนประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจาก
พัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล วิพากษ์รูปแบบการ
พัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบในการพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน
อำนวยความสะดวกเป็นธรรมภายใต้หลักบริหารทศธรรมโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้
ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อ
สร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 40 คน ร่วมกระบวนการระดมสมอง

(Brian Storming) วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะ แนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรม
การทำงานของบุคลากรฝ่ายปกครองเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน
และประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรม
ตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 20 คน รวมเป็น 40 คน โดยการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์
และข้อเสนอแนะ และทำการบันทึกภาพบันทึกเสียงทุกเนื้อหา

4.2 ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์ ถอดข้อความ
และนำมาเทียบเคียงบริบทของการวิจัยและปรับปรุงให้ได้รูปแบบในการพัฒนาพฤติกรรม
การทำงานของบุคลากรฝ่ายปกครองเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสม

4.3 ผู้วิจัยนำรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน ชี้แนะ
รูปแบบอีกครั้ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อวิจารณ์และ
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใด (ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1) และ
นำมาจัดกลุ่มจากนั้นทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอด
ข้อความเพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบการพัฒนา มีขั้นตอนดังนี้

5.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการ
พัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่าย
ปกครอง เพื่อเป็นร่างในการพัฒนา

5.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้น มาระดมสมอง เพื่อวิพากษ์รูปแบบที่สร้างขึ้นและให้
คำแนะนำโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น
ธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และ
ตัวแทนประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น
ธรรมตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 40 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive
Sampling) ผู้วิจัยแบ่งให้หนึ่งเป็นกลุ่มย่อย (Focus Groups) ของตนเอง แล้วมาสรุปและอภิปราย

ผลกระทบสมอง (Brain Storming) ในที่ประชุมใหญ่ และนำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบ การพัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้น

5.3 นำรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันรูปแบบ จำนวน 11 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ดังนี้

- 1) พระครูปัจจิมวราภูกุล.ดร. ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดดาวดึงส์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพฤติกรรม
- 2) ดร.สุรชัย ศรีสารคาม ตำแหน่ง ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
- 3) ดร.ชรัส บุญผสะ ตำแหน่ง ปลัดจังหวัดสระบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
- 4) ดร.พัฒนา นุศรีอัน ตำแหน่ง เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
- 5) ดร.ไพโรจน์ เพชรสังหาร ตำแหน่ง วัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
- 6) ผศ.ว่าที่พันโท ดร.กิตติกรณ์ บำรุงบุญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร วิชาการ
- 7) ผศ.ดร.สุรทิน นาราภิรมย์ ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม/อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร วิชาการ
- 8) ดร.การุณ พงศ์ศาสตร์ ตำแหน่ง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร วิชาการ
- 9) ดร.ธันยภรณ์ พาพลงาม ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ
- 10) ดร.ยุวธิดา ซาปัญญา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ
- 11) นายจักรธร วีระพันธุ์ ตำแหน่ง นักพัฒนาระบบราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ พัฒนาระบบราชการ

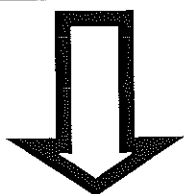
6. กระบวนการวิจัยรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น
 ธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 1

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลัก
 ธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม 2) ปัจจัยด้านสถานการณ์
 ในการทำงาน 3) ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดี 4) ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ปัจจัยด้านการ
 สนับสนุนทางสังคม
  - 2.2 ตัวแปรคั่นกลาง ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้าง
 ความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล 2) ปัจจัยด้านค่านิยมทางวัตถุ
  - 2.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลัก
 ธรรมาภิบาล
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 160 คน ที่
 ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Bonllen ที่ว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและ
 จำนวนพหุคูณหรือตัวแปรวัดได้ควรจะเป็น 20 : 1
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่
 ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่
 วิเคราะห์ ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้
 โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่ออธิบาย
 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้าง
 ความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนด
 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

ระยะที่ 2

1. สร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลัก
ธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และตัวแทนประชาชนผู้ได้รับ
ผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล
จำนวน 40 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำผลการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการ
พัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่าย
ปกครอง ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา
4. การรวบรวมข้อมูล การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) การประชุมกลุ่มย่อย
(Focus Groups) และการระดมสมอง (Brain Storming) เพื่อวิพากษ์รูปแบบที่สร้างขึ้นและให้
คำแนะนำโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshops) พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น
ธรรมตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรฝ่ายปกครอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และ
ตัวแทนประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็น
ธรรมตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 40 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive
Sampling) ผู้วิจัยแบ่งให้นั่งเป็นกลุ่มย่อย (Focus Groups) ของตนเอง แล้วมาสรุปและอภิปราย
ผลระดมสมอง (Brian Storming) ในที่ประชุมใหญ่ และนำผลการเสนอแนะมาปรับปรุง
รูปแบบ การพัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้น
5. ผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์ยืนยันรูปแบบ จำนวน 11 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยให้
ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบวิพากษ์เพื่อยืนยันรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ที่จะใช้พัฒนา
พฤติกรรมการทำงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล